

Sénat de Belgique

Session ordinaire 2003-2004

3-48

Séances plénières
Jeudi 25 mars 2004

Séance du matin

Annales

Belgische Senaat

Gewone Zitting 2003-2004

Handelingen

Plenaire vergaderingen
Donderdag 25 maart 2004

Ochtendvergadering

3-48

Les **Annales** contiennent le texte intégral des discours dans la langue originale. Ce texte a été approuvé par les orateurs. Les traductions – *imprimées en italique* – sont publiées sous la responsabilité du service des Comptes rendus. Pour les interventions longues, la traduction est un résumé.

La pagination mentionne le numéro de la législature depuis la réforme du Sénat en 1995, le numéro de la séance et enfin la pagination proprement dite.

Pour toute commande des Annales et des Questions et Réponses du Sénat et de la Chambre des représentants: Service des Publications de la Chambre des représentants, Place de la Nation 2 à 1008 Bruxelles, tél. 02/549.81.95 ou 549.81.58.

Ces publications sont disponibles gratuitement sur les sites Internet du Sénat et de la Chambre:
www.senate.be   www.lachambre.be

Abréviations – Afkortingen

CD&V	Christen-Democratisch en Vlaams
CDH	Centre Démocrate Humaniste
ECOLO	Écologistes
FN	Front National
MR	Mouvement réformateur
PS	Parti Socialiste
SP.A-SPIRIT	Socialistische Partij Anders – SPIRIT
VL. BLOK	Vlaams Blok
VLD	Vlaamse Liberalen en Democraten

De **Handelingen** bevatten de integrale tekst van de redevoeringen in de oorspronkelijke taal. Deze tekst werd goedgekeurd door de sprekers. De vertaling – *cursief gedrukt* – verschijnt onder de verantwoordelijkheid van de dienst Verslaggeving. Van lange uiteenzettingen is de vertaling een samenvatting.

De nummering bestaat uit het volgnummer van de legislatuur sinds de hervorming van de Senaat in 1995, het volgnummer van de vergadering en de paginering.

Voor bestellingen van Handelingen en Vragen en Antwoorden van Kamer en Senaat:
Dienst Publicaties Kamer van volksvertegenwoordigers, Natieplein 2 te 1008 Brussel, tel. 02/549.81.95 of 549.81.58.

Deze publicaties zijn gratis beschikbaar op de websites van Senaat en Kamer:
www.senate.be   www.dekamer.be

Sommaire**Inhoudsopgave**

Projet de loi modifiant la loi du 19 mai 1994 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour l'élection du Parlement européen, la loi du 23 mars 1989 relative à l'élection du Parlement européen et le Code électoral (Doc. 3-546) (Procédure d'évocation).....5	
Discussion générale.....5	
Discussion des articles.....5	
Projet de loi spéciale modifiant les articles 6, §1 ^{er} , VIII, 4 ^o , alinéa 1 ^{er} , et 31, §5, alinéa 1 ^{er} , de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles et l'article 22, §5, alinéas 1 ^{er} et 2, de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises, afin de préciser la compétence de contrôle des Conseils en matière de dépenses électorales et en matière de communications et de campagnes d'information destinées au public (Doc. 3-571).....5	
Discussion générale.....5	
Discussion des articles.....6	
Projet de loi modifiant la loi du 19 mai 1994 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour les élections du Conseil de la Région wallonne, du Conseil flamand, du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale et du Conseil de la Communauté germanophone (Doc. 3-572) (Procédure d'évocation) 7	
Discussion générale.....7	
Discussion des articles.....7	
Demande d'explications de M. Berni Collas au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «la traduction en langue allemande des textes légaux et réglementaires et leur accessibilité» (n° 3-193).....7	
Proposition de loi abrogeant l'article 150 du Code des impôts sur les revenus 1992, en ce qui concerne la réduction pour pensions, revenus de remplacement, prépensions, allocations de chômage et indemnités légales en matière d'assurance contre la maladie et l'invalidité (de M. Hugo Vandenberghe et consorts, Doc. 3-198).....9	
Discussion générale.....9	
Demande d'explications de M. Hugo Vandenberghe à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur «l'intention d'élargir la possibilité d'introduire des procédures judiciaires au moyen de requêtes contradictoires» (n° 3-192) 10	
Demande d'explications de Mme Annemie Van de Casteele au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur «l'accessibilité aux soins de santé mentale» (n° 3-178) 13	
Demande d'explications de Mme Annemie	

Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 19 mei 1994 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van het Europees Parlement, van de wet van 23 maart 1989 betreffende de verkiezing van het Europees Parlement en van het Kieswetboek (Stuk 3-546) (Evocatieprocedure)..... 5	
Algemene bespreking..... 5	
Artikelsgewijze bespreking 5	
Ontwerp van bijzondere wet tot wijziging van de artikelen 6, §1, VIII, 4 ^o , eerste lid, en 31, §5, eerste lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en van artikel 22, §5, eerste en tweede lid, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, teneinde de controlebevoegdheid van de Raden inzake verkiezingsuitgaven en inzake de voor het publiek bestemde mededelingen en voorlichtingscampagnes te verduidelijken (Stuk 3-571)..... 5	
Algemene bespreking..... 5	
Artikelsgewijze bespreking 6	
Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 19 mei 1994 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen van de Vlaamse Raad, de Waalse Gewestraad, de Brusselse Hoofdstedelijke Raad en de Raad van de Duitstalige Gemeenschap (Stuk 3-572) (Evocatieprocedure) 7	
Algemene bespreking..... 7	
Artikelsgewijze bespreking 7	
Vraag om uitleg van de heer Berni Collas aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de Duitse vertaling van wetteksten en verordenende teksten en de toegankelijkheid ervan» (nr. 3-193) 7	
Wetsvoorstel tot opheffing van artikel 150 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, in verband met de vermindering voor pensioenen, vervangingsinkomsten, brugpensioenen, werkloosheidsuitkeringen en wettelijke vergoedingen inzake ziekte- en invaliditeitsverzekering (van de heer Hugo Vandenberghe c.s., Stuk 3-198) 9	
Algemene bespreking..... 9	
Vraag om uitleg van de heer Hugo Vandenberghe aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over «de intentie tot uitbreiding van de inleiding van gerechtelijke procedures bij verzoekschrift op tegenspraak» (nr. 3-192) 10	
Vraag om uitleg van mevrouw Annemie Van de Casteele aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over «de toegankelijkheid van de geestelijke gezondheidszorg» (nr. 3-178) 13	
Vraag om uitleg van mevrouw Annemie	

Van de Castele au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur «les services des urgences en psychiatrie» (n° 3-189)	15	Van de Castele aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over «de spoeddiensten in de psychiatrie» (nr. 3-189).....	15
Demande d'explications de Mme Anne-Marie Lizin au ministre de la Coopération au développement sur «la Coopération technique belge (CTB)» (n° 3-177).....	17	Vraag om uitleg van mevrouw Anne-Marie Lizin aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking over «de Belgische Technische Coöperatie (BTC)» (nr. 3-177).....	17
Excusés	19	Berichten van verhindering	19

Présidence de M. Armand De Decker

(La séance est ouverte à 10 h 05.)

Projet de loi modifiant la loi du 19 mai 1994 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour l'élection du Parlement européen, la loi du 23 mars 1989 relative à l'élection du Parlement européen et le Code électoral (Doc. 3-546) (Procédure d'évocation)

Discussion générale

M. le président. – Mme Pehlivan se réfère à son rapport écrit.

– La discussion générale est close.

Discussion des articles

(Le texte adopté par la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives est identique au texte du projet transmis par la Chambre des représentants. Voir le document Chambre 51-825/5.)

– Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

Projet de loi spéciale modifiant les articles 6, §1er, VIII, 4°, alinéa 1er, et 31, §5, alinéa 1er, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles et l'article 22, §5, alinéas 1er et 2, de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises, afin de préciser la compétence de contrôle des Conseils en matière de dépenses électorales et en matière de communications et de campagnes d'information destinées au public (Doc. 3-571)

Discussion générale

M. le président. – La parole est à M. Noreilde pour un rapport oral.

M. Stefaan Noreilde (VLD), rapporteur. – *Ce projet de loi spéciale a été adopté le 18 mars 2004 par la Chambre. La commission de l'Intérieur et des Affaires administratives du Sénat l'a examiné le 23 mars, en même temps que le projet de loi modifiant la loi du 19 mai 1994 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour les élections du Conseil de la Région wallonne, du Conseil flamand, du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale et du Conseil de la Communauté germanophone.*

Dans son exposé introductif, le ministre de l'Intérieur a expliqué que la loi spéciale du 13 juillet 2001 portant

Voorzitter: de heer Armand De Decker

(De vergadering wordt geopend om 10.05 uur.)

Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 19 mei 1994 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van het Europees Parlement, van de wet van 23 maart 1989 betreffende de verkiezing van het Europees Parlement en van het Kieswetboek (Stuk 3-546) (Evocatieprocedure)

Algemene bespreking

De voorzitter. – Mevrouw Pehlivan verwijst naar haar schriftelijk verslag.

– De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

(De tekst aangenomen door de commissie voor de Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden is dezelfde als de tekst van het door de Kamer van volksvertegenwoordigers overgezonden ontwerp. Zie stuk Kamer 51-825/5.)

– De stemming over het wetsontwerp in zijn geheel heeft later plaats.

Ontwerp van bijzondere wet tot wijziging van de artikelen 6, §1, VIII, 4°, eerste lid, en 31, §5, eerste lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en van artikel 22, §5, eerste en tweede lid, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, teneinde de controlebevoegdheid van de Raden inzake verkiezingsuitgaven en inzake de voor het publiek bestemde mededelingen en voorlichtingscampagnes te verduidelijken (Stuk 3-571)

Algemene bespreking

De voorzitter. – Het woord is aan de heer Noreilde voor een mondeling verslag.

De heer Stefaan Noreilde (VLD), rapporteur. – Dit ontwerp van bijzondere wet werd op 18 maart 2004 door de Kamer van volksvertegenwoordigers aangenomen. De Senaatscommissie voor de Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden heeft het ontwerp, samen met het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 19 mei 1994 betreffende de beperking en de controle van verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen van de Vlaamse Raad, de Waalse Gewestraad, de Brusselse Hoofdstedelijke Raad en de Raad van de Duitstalige Gemeenschap, besproken op 23 maart.

exécution des accords du Lambermont prévoit de transférer aux Communautés et aux Régions le contrôle des dépenses électorales des partis politiques ainsi que de la propagande électorale des partis et des candidats pour autant que celles-ci portent sur le niveau concerné. Cette compétence est exercée par chaque Conseil de Communauté ou de Région ou par un organe désigné par eux à cet effet et cela selon les règles du décret ou de l'ordonnance.

Pour les dépenses électorales on s'est demandé si cette compétence concernait exclusivement les dépenses électorales ou si elle s'étendait également à l'origine des fonds qui y sont consacrés. Dans ce dernier cas les Conseils devraient également contrôler le respect de l'obligation qu'ont les partis et les candidats d'enregistrer l'identité des personnes physiques qui ont fait des dons supérieurs ou égaux à 125 euros pour la campagne électorale. Ce manque de clarté a amené les parlementaires des Communautés et des Régions à adopter des positions différentes. Le parlement flamand et le parlement de la Communauté germanophone ont adopté un décret dans lequel ils se limitent au contrôle strict des dépenses électorales tel que défini dans la loi spéciale du 13 juillet 2001. Les parlements wallon et bruxellois ont été plus loin. Dans le décret et l'ordonnance qu'ils ont adoptés, ils ont étendu leur compétence au contrôle de l'origine des moyens destinés aux campagnes électorales. Le présent projet de loi spéciale veut mettre un terme à cette équivoque en prévoyant que le contrôle des dépenses électorales, assuré par les Communautés et les Régions, s'étend également à l'origine des moyens, en ce compris l'identité des personnes physiques qui ont fait des dons d'au moins 125 euros.

Le pouvoir fédéral reste compétent pour les procédures et les formalités de dépôt des déclarations de dépenses électorales et d'origine des moyens dont disposent les partis politiques et les candidats. Concernant les communications des autorités, le projet de loi octroie aux Conseils la compétence de contrôle des communications provenant de leur président. Cette compétence est par conséquent étendue à toutes les formes possibles de campagnes de communication et d'information destinées au public et émanant non seulement d'un ou de plusieurs membres du gouvernement, mais aussi du gouvernement dans son ensemble ou des présidents des assemblées concernées.

En commission le présent projet a été adopté à l'unanimité des neufs membres présents.

– **La discussion générale est close.**

Discussion des articles

(Le texte adopté par la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives est identique au texte du projet transmis par la Chambre des représentants. Voir le document Chambre 51-897/2.)

In zijn inleidende uiteenzetting wees de minister van Binnenlandse Zaken op de bijzondere wet van 13 juli 2001 ter uitvoering van de Lambermontakkoorden. Daarin wordt de bevoegdheid om controle uit te oefenen over de verkiezingsuitgaven van de partijen alsook op de verkiezingspropaganda van de partijen en kandidaten overgedragen aan de gemeenschappen en gewesten voor zover ze betrekking hebben op het desbetreffende niveau. Deze bevoegdheid wordt uitgeoefend door elke gemeenschaps- of gewestraad of door een orgaan dat hiervoor door hen wordt aangewezen en dit volgens de regels van het decreet of de ordonnantie.

Inzake de controle over de verkiezingsuitgaven rees de vraag of deze bevoegdheid uitsluitend betrekking heeft op de verkiezingsuitgaven dan wel of ze zich uitbreidt tot de herkomst van de geldmiddelen die hiervoor worden gebruikt. In dat laatste geval zouden de Raden ook toezicht moeten uitoefenen op de naleving van de verplichting van partijen en kandidaten om de identiteit te registreren van de natuurlijke personen die giften van 125 euro en meer voor de verkiezingscampagne hebben gedaan. Deze onduidelijkheid leidde ertoe dat de parlementen van de gemeenschappen en de gewesten verschillende posities gingen innemen. Het Vlaamse Parlement en het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap namen een decreet aan waarin zij zich beperken tot de strikte controle van de verkiezingsuitgaven zoals bepaald in de bijzondere wet van 13 juli 2001. Het Waalse en Brusselse Parlement gingen echter een stap verder. In het door hen aangenomen decreet, respectievelijk ordonnantie, breiden zij hun bevoegdheid uit tot de controle van de oorsprong van de geldmiddelen voor de verkiezingsuitgaven. Dit ontwerp van bijzondere wet wil aan deze dubbelzinnigheid een einde maken door te bepalen dat de controle op de verkiezingsuitgaven door de gemeenschaps- en gewestraden ook slaat op de herkomst van de geldmiddelen, met inbegrip van de identiteit van natuurlijke personen die giften van 125 euro en meer hebben gedaan.

De federale overheid blijft bevoegd voor het vaststellen van de procedures en formaliteiten voor de indiening van aangiften van de verkiezingsuitgaven en de herkomst van de geldmiddelen van politieke partijen en kandidaten. Inzake overheidscommunicatie kent het wetsontwerp de raden de bevoegdheid toe de communicatie uitgaande van hun voorzitter te controleren. De controlebevoegdheid van de raden wordt bijgevolg uitgebreid tot alle mogelijke communicatie- en informatiecampagnes gericht tot het publiek en uitgaande, niet alleen van één of meer leden van de regering, maar ook van de regering in haar geheel of van de voorzitters van de desbetreffende parlementen.

Bij de stemming werd het ontwerp van bijzondere wet in de commissie voor de Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden eenparig en ongewijzigd aangenomen door de negen aanwezige leden.

– **De algemene bespreking is gesloten.**

Artikelsgewijze bespreking

(De tekst aangenomen door de commissie voor de Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden is dezelfde als de tekst van het door de Kamer van volksvertegenwoordigers overgezonden ontwerp.)

- Les articles 1er à 5 sont adoptés sans observation.
- Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

Projet de loi modifiant la loi du 19 mai 1994 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour les élections du Conseil de la Région wallonne, du Conseil flamand, du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale et du Conseil de la Communauté germanophone (Doc. 3-572) (Procédure d'évocation)

Discussion générale

M. le président. – La parole est à M. Brotcorne pour un rapport oral.

M. Christian Brotcorne (CDH), rapporteur. – Ce projet porte sur l'adaptation de ce qui vient d'être expliqué par l'orateur précédent. Il fallait modifier la loi du 19 mai 1994 pour donner aux entités fédérées la possibilité de contrôler également l'origine des fonds employés à l'occasion des campagnes électorales. Ce projet a été adopté sans modification à l'unanimité des membres de la commission.

- La discussion générale est close.

Discussion des articles

(Le texte adopté par la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives est identique au texte du projet transmis par la Chambre des représentants. Voir le document Chambre 51-898/1.)

- Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

Demande d'explications de M. Berni Collas au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «la traduction en langue allemande des textes légaux et réglementaires et leur accessibilité» (n° 3-193)

M. Berni Collas (MR). – In der vorliegenden Problematik habe ich mich schon mal an die Justizministerin gewandt, da es hier einer Zusammenarbeit zwischen Ihnen, Herr Innenminister, und Ihrer Kollegin, die für die Justiz zuständig ist, bedarf.

Je me suis déjà adressé à la ministre de la Justice car dans ce domaine une collaboration est nécessaire entre elle et vous-même, monsieur le ministre.

En effet, aux termes de l'article 76, §1, 2° de la loi du 31 décembre 1983, soit la loi relative à la Communauté germanophone, le commissaire d'arrondissement compétent pour la Région de langue allemande est chargé de rassembler

Zie stuk Kamer 51-897/2.)

- De artikelen 1 tot 5 worden zonder opmerking aangenomen.
- Over het wetsontwerp in zijn geheel wordt later gestemd.

Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 19 mei 1994 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen van de Vlaamse Raad, de Waalse Gewestraad, de Brusselse Hoofdstedelijke Raad en de Raad van de Duitstalige Gemeenschap (Stuk 3-572) (Evocatieprocedure)

Algemene bespreking

De voorzitter. – Het woord is aan de heer Brotcorne voor een mondeling verslag.

De heer Christian Brotcorne (CDH), rapporteur. – Dit ontwerp gaat over de aanpassing die de vorige spreker net heeft toegelicht. De wet van 19 mei 1994 moest worden gewijzigd om de deelgebieden de mogelijkheid te geven ook de herkomst van de bij verkiezingscampagnes aangewende middelen te controleren. Het ontwerp werd zonder wijziging eenparig aangenomen door de commissieleden.

- De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

(De tekst aangenomen door de commissie voor de Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden is dezelfde als de tekst van het door de Kamer van volksvertegenwoordigers overgezonden ontwerp. Zie stuk Kamer 51-898/1.)

- De stemming over het wetsontwerp in zijn geheel heeft later plaats.

Vraag om uitleg van de heer Berni Collas aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de Duitse vertaling van wetteksten en verordenende teksten en de toegankelijkheid ervan» (nr. 3-193)

De heer Berni Collas (MR). – In der vorliegenden Problematik habe ich mich schon mal an die Justizministerin gewandt, da es hier einer Zusammenarbeit zwischen Ihnen, Herr Innenminister, und Ihrer Kollegin, die für die Justiz zuständig ist, bedarf.

Ik heb me reeds tot de minister van Justitie gewend, omdat samenwerking tussen u, mijnheer de minister, en uw collega van Justitie in deze problematiek nodig is.

Inderdaad, krachtens artikel 76, §1, 2°, van de wet van 31 december 1983 betreffende de Duitstalige Gemeenschap is de voor het Duitstalige gebied bevoegde arrondissementscommissaris belast met het verzamelen en

et d'inventorier les traductions allemandes existantes de ces textes.

Le Service central de traduction allemande qui, je tiens à le souligner, effectue de l'excellent travail, dépend du ministre de l'Intérieur et est attaché au commissariat d'arrondissement de Malmedy. Il dispose d'une base de données ou en tout cas de traductions existantes reprenant certains textes consolidés en version allemande. À la demande de nombreux citoyens et praticiens du droit, il serait à mon sens judicieux de rendre la législation coordonnée traduite en allemand accessible au public.

Comme je l'ai indiqué au début de mon intervention, je me suis adressé à la ministre de la Justice pour lui demander d'assurer l'accès aux textes traduits en langue allemande par le biais du site fédéral de la Justice, lequel héberge différentes bases de données liées à la publication de textes législatifs, dont celle intitulée « législation consolidée ».

À cette occasion, la ministre m'a fait savoir qu'elle prendrait contact avec vous, monsieur le ministre, au sujet de cette problématique. Ce contact a-t-il eu lieu ? Quel en est le résultat ? Que pouvez-vous ou comptez-vous faire afin de valoriser, sous la forme d'un accès ou d'une diffusion plus large, le travail de traduction effectué par ce Service central de traduction allemande qui, je le répète, effectue un excellent travail avec les moyens du bord ?

M. Patrick Dewael, vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur. – La proposition de loi que vous avez déposée en vue de régler partiellement ce problème sera examinée par la commission de la Justice. La loi du 31 mai 1961 relative à l'emploi des langues en matière législative, que votre proposition tend à modifier, relève en effet des attributions du ministre de la Justice.

Sur la base de la disposition de la loi du 31 décembre 1983 que vous évoquez, j'ai d'ores et déjà invité par écrit le commissaire d'arrondissement adjoint de Malmedy à dresser un inventaire exhaustif de l'ensemble des traductions allemandes de textes légaux et réglementaires qu'il a établies à ce jour. Je lui ai aussi demandé, dans ce même courrier, de prendre les mesures nécessaires pour rendre cet inventaire accessible sur son site internet.

Par ailleurs, j'ai également pris l'initiative d'écrire à ma collègue, Mme Onkelinx, pour lui demander d'assurer l'accès à ces traductions au départ de son site internet, par le biais d'un lien dont disposerait l'internaute en consultant la base de données « législation consolidée ». Je partage en effet votre souci d'améliorer l'accès aux textes coordonnés en langue allemande des lois et règlements, au bénéfice tant des praticiens du droit que des citoyens d'expression allemande. Je ne manquerai pas de vous tenir informé de l'évolution de ce dossier.

M. Berni Collas (MR). – Je remercie le ministre pour son approche constructive et volontariste du problème.

inventariseren van de van deze teksten bestaande Duitse vertalingen.

De Centrale Dienst voor Duitse Vertaling, die uitstekend werk levert, hangt af van de minister van Binnenlandse Zaken, en is toegevoegd aan het arrondissementscommissariaat van Malmedy. Dat beschikt over een gegevensbank of in elk geval over bestaande Duitse vertalingen van bepaalde geconsolideerde teksten. Zoals talrijke burgers en rechtsbeoefenaars het vragen, zou het mijns inziens verantwoord zijn de in het Duits vertaalde gecoördineerde wetgeving toegankelijk te maken voor het publiek.

Ik heb de minister van Justitie dan ook gevraagd de toegang tot de Duitse vertaling mogelijk te maken via de federale website van Justitie, die verschillende gegevensbanken bevat met betrekking tot de publicatie van wetteksten, waaronder de gegevensbank 'geconsolideerde wetgeving'.

De minister heeft mij geantwoord dat zij met u contact zou opnemen in verband met deze problematiek. Is dat gebeurd? Wat is het resultaat ervan? Wat kunt u doen of bent u van plan te doen om het vertaalwerk van de Centrale Dienst voor Duitse Vertaling te laten renderen via een ruimere toegang of verspreiding?

De heer Patrick Dewael, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. – *Het wetsvoorstel dat u hebt ingediend om dit probleem gedeeltelijk te regelen, zal door de commissie voor de Justitie worden onderzocht. De wet van 31 mei 1961 betreffende het gebruik der talen in wetgevingszaken, dat uw voorstel wil wijzigen, behoort immers tot de bevoegdheid van de minister van Justitie.*

Op basis van de bepaling van de wet van 31 december 1983, waarnaar u verwijst, heb ik de adjunct-arrondissementscommissaris van Malmedy al schriftelijk gevraagd een volledige inventaris op te maken van alle Duitse vertalingen van wetten en verordeningen die hij tot op vandaag heeft opgesteld. Ik heb hem tevens gevraagd de nodige maatregelen te treffen om die inventaris toegankelijk te maken op zijn website.

Ik heb ook mijn collega mevrouw Onkelinx aangeschreven om haar te vragen de toegang tot die vertalingen te verzekeren op haar website, via een verwijzing die de internetgebruiker zou krijgen als hij de gegevensbank 'geconsolideerde wetgeving' raadpleegt. Ik deel immers uw bekommernis om de toegang tot de gecoördineerde Duitstalige tekst van de wetten en verordeningen te verbeteren voor de rechtsbeoefenaars en de Duitstalige burgers. Ik zal u zeker op de hoogte houden van de afwikkeling van dit dossier.

De heer Berni Collas (MR). – Ik dank de minister voor zijn constructieve en voluntaristische benadering van deze problematiek.

Proposition de loi abrogeant l'article 150 du Code des impôts sur les revenus 1992, en ce qui concerne la réduction pour pensions, revenus de remplacement, prépensions, allocations de chômage et indemnités légales en matière d'assurance contre la maladie et l'invalidité (de M. Hugo Vandenberghe et consorts, Doc. 3-198)

Discussion générale

M. le président. – M. Schouppe se réfère à son rapport écrit.

M. Hugo Vandenberghe (CD&V). – *Au cours des législatures 1995-1999 et 1999-2003, j'ai déposé des propositions de loi visant à supprimer toutes les discriminations frappant les couples mariés en matière fiscale et de sécurité sociale. Le 19 mai 2000 notamment j'ai déposé au Sénat une proposition de loi visant à mettre un terme aux discriminations que subissent les pensionnés, prépensionnés, malades et chômeurs mariés par rapport aux cohabitants.*

Je trouvais cette situation inacceptable mais depuis des années on prétend qu'il faut maintenir cette discrimination car sa suppression serait trop onéreuse. Comme si le respect de la Constitution était une question d'argent. Comme si certains articles de la Constitution ne pouvait pas être respectés parce que cela coûterait trop cher. Nous devrions alors mettre dans une note en bas de page le coût des articles de la Constitution. Nous saurions ainsi que nous pouvons toucher aux articles de la Constitution dont l'application est gratuite mais provisoirement pas à ceux qui sont chers. Ce raisonnement me semblait très curieux mais au pays de Magritte, c'est la logique que nous méritons.

Après le dépôt de ma proposition de loi en 2000, le gouvernement de l'époque a organisé une table ronde en 2001. Au moment de la modification de la loi du 10 août 2001 sur la fiscalité on a repris plusieurs éléments de ma proposition de loi. Autrement dit, on retrouve en partie dans un projet de loi qui devient loi les idées qu'on n'accepte pas d'un parlementaire. Même si je me réjouis du résultat, c'est la énième preuve qu'en politique les droits d'auteur sont inexistantes. À l'heure actuelle, on peut éventuellement encore envisager une protection des droits d'auteur pour les prestations artistiques des hommes politiques et en tout cas pour leurs prestations carnavalesques, car dans le cadre de la « carnavalisation » générale du pays le politique doit évidemment donner l'exemple !

Une partie de ma proposition se retrouve donc dans la réforme fiscale et je m'en réjouis. Un certain nombre de discriminations frappant les couples mariés disparaissent ainsi. Chacun sait cependant que les couples mariés devront attendre 2006 avant de ressentir les effets de la réforme fiscale. On part apparemment du principe qu'ils sont extrêmement patients et qu'ils tiendront encore bien deux ans.

Il subsiste cependant une dernière discrimination qui fait que ma proposition conserve son sens : les chômeurs et les nouveaux prépensionnés mariés ne peuvent toujours pas

Wetsvoorstel tot opheffing van artikel 150 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, in verband met de vermindering voor pensioenen, vervangingsinkomsten, brugpensioenen, werkloosheidsuitkeringen en wettelijke vergoedingen inzake ziekte- en invaliditeitsverzekering (van de heer Hugo Vandenberghe c.s., Stuk 3-198)

Algemene bespreking

De voorzitter. – De heer Schouppe verwijst naar zijn schriftelijk verslag.

De heer Hugo Vandenberghe (CD&V). – Tijdens de zittingperiodes 1995-1999 en 1999-2003 heb ik wetsvoorstellen ingediend tot opheffing van alle discriminaties van gehuwden in de fiscale regeling en de sociale zekerheid. Onder meer op 19 mei 2000 heb ik in de Senaat een wetsvoorstel ingediend dat ertoe strekte allerlei discriminaties van gehuwde gepensioneerden, bruggepensioneerden, zieken en werklozen weg te werken. Omdat ze gehuwd waren kregen ze immers minder pensioen, brugpensioen, ziekte- of werkloosheidsuitkeringen dan samenwonenden.

Ik vond dat zoiets niet kon, maar al jaren zegt men dat die discriminatie diende gehandhaafd te worden omdat het afschaffen ervan te duur was. Alsof het naleven van de Grondwet een kwestie is van kostprijs. Die argumentatie zou erop neerkomen dat bepaalde Grondwetsartikelen niet kunnen worden nageleefd omdat zulks te duur zou zijn. Dan zouden we de kostprijs van de artikelen van de Grondwet in een voetnoot moeten vermelden. Zo zouden we weten dat we kunnen ingrijpen op de Grondwetsartikelen waarvan de toepassing gratis is, maar dat we tijdelijk niet mogen raken aan de artikelen die duur zijn. Ik vond dat een zeer eigenaardige redenering, maar in het land van Magritte is dat de logica die we verdienen.

Nadat ik in 2000 mijn wetsvoorstel had ingediend, organiseerde de toenmalige regering in 2001 een rondetafelconferentie. Bij de herziening van de wet op de fiscaliteit, de wet van 10 augustus 2001, werden allerlei elementen overgenomen die ik in mijn wetsvoorstel had voorgesteld. Met andere woorden, wat men het parlementslid dat een voorstel indient niet gunt, neemt men gedeeltelijk over in een regeringsontwerp en het wordt wet. Al verheug ik mij over het resultaat, dit is het zoveelste bewijs dat er in de politiek geen auteursrechten bestaan, laat staan erkenning van de intellectuele prestaties. Vandaag de dag is misschien wel nog een auteursrechtelijke bescherming denkbaar van de artistieke prestaties van politici, in ieder geval van de carnavaleske prestaties van de politiek, want in het kader van de algemene 'carnavalisering' van het land, moet de politiek natuurlijk het voorbeeld geven!

Een deel van mijn wetsvoorstel is dus in de fiscale hervorming overgenomen, wat mij verheugt, en daardoor werden een aantal discriminaties van gehuwden afgeschaft. Iedereen weet evenwel dat de gehuwden nog tot de afrekening bij de fiscus in 2006 moeten wachten op het effect van de

profiter des avantages de l'individualisation. Les chômeurs et les nouveaux prépensionnés cohabitants bénéficient d'une allocation supérieure à celle de leurs semblables mariés. À ces derniers on ne peut donc que conseiller de divorcer au plus vite. Peut-être va-t-on instituer le mariage éclair et le divorce éclair.

En bref, ex uno omnia, dans chaque proposition de loi il y a toute sorte d'arrière-pensées qui peuvent être mises en avant et qui montrent le long chemin de croix qu'auront à parcourir ceux qui veulent supprimer les discriminations frappant les couples mariés.

- La discussion générale est close.
- Il sera procédé ultérieurement au vote sur les conclusions de la commission.

Demande d'explications de M. Hugo Vandenberghe à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur «l'intention d'élargir la possibilité d'introduire des procédures judiciaires au moyen de requêtes contradictoires» (n° 3-192)

M. Hugo Vandenberghe (CD&V). – En exécution de la déclaration gouvernementale du 14 juillet 2003, la ministre voudrait faciliter l'accès à la justice en réduisant son coût pour le citoyen. Cela se ferait en élargissant le recours à la requête contradictoire qui remplacerait la citation en justice.

L'introduction d'actions par requête contradictoire serait généralisée pour les procédures devant les tribunaux du travail. L'exploit de citation serait maintenu mais deviendrait l'exception. Les décisions judiciaires seraient en outre notifiées par pli judiciaire. Cette notification ferait courir le délai de recours.

L'avant-projet sera-t-il approuvé au sommet sur la justice de la semaine prochaine ? Il s'agit d'un problème politique important tant pour les groupes cibles professionnels que pour les greffes du tribunal.

Si louable que soit la volonté de faciliter l'accès à la justice, l'intention évoquée ici demande réflexion.

Un minimum de formalisme est en effet nécessaire pour sauvegarder la sécurité juridique. Lors de la signification d'une citation l'huissier de justice établit dans un acte authentique de quelle manière et à qui les documents ont été remis et ce conformément aux dispositions du Code pénal. Ce formalisme a un certain coût mais garantit une sécurité juridique que n'offrent jamais les plis envoyés par la poste. Il n'est d'ailleurs presque pas possible de comparer le coût absolu de l'introduction d'une instance par requête ou par citation.

En cas d'introduction d'instance par requête, le coût de

fiscale hervorming. Men gaat er blijkbaar van uit dat gehuwden over een extreem geduld beschikken en het nog wel twee jaar zullen volhouden.

Er blijft echter nog een laatste discriminatie over, waardoor mijn voorstel zinvol blijft: gehuwde werklozen en nieuwe bruggepensioneerden kunnen nog niet de voordelen van de individualisering genieten. Samenwonende werklozen en nieuwe bruggepensioneerden krijgen een individuele en dus hogere vergoeding dan gehuwde. Aan deze laatsten kan dus enkel de raad gegeven worden zo vlug mogelijk uit de echt te scheiden. In het kader van de flitscultuur, zal men immers misschien niet alleen meer flitspalen plaatsen, maar ook het flitshuwelijk en de flitschtscheiding in het leven roepen.

Kortom, *ex uno omnia*, in ieder wetsvoorstel zitten altijd allerhande achterliggende gedachten die naar voren kunnen gebracht worden en die aantonen welke lange lijdensweg wordt bewandeld door personen die de discriminaties ten aanzien van gehuwden in dit land willen opheffen.

- De algemene bespreking is gesloten.
- De stemming over de conclusie van de commissie heeft later plaats.

Vraag om uitleg van de heer Hugo Vandenberghe aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over «de intentie tot uitbreiding van de inleiding van gerechtelijke procedures bij verzoekschrift op tegenspraak» (nr. 3-192)

De heer Hugo Vandenberghe (CD&V). – In uitvoering van de regeringsverklaring van 14 juli 2003 zou de minister de toegang tot het gerecht willen vergemakkelijken door het verminderen van de kostprijs van justitie voor de burger. Dat zou gebeuren middels een uitbreiding van het gebruik van het verzoekschrift op tegenspraak, dat de dagvaarding zou vervangen.

Naar verluidt zou ervoor worden geopteerd om het verzoekschrift op tegenspraak als algemene wijze van inleiding voor procedures voor de arbeidsrechtbanken te hanteren. Het exploit van dagvaarding zou blijven bestaan, maar zou de uitzondering worden. Tevens zou de kennisgeving van gerechtbeslissingen bij gerechtsbrief gebeuren. Die kennisgeving doet de verhaaltermijn lopen.

Zal het voorontwerp volgende week op de justitietop worden goedgekeurd? Er circuleren reeds voorontwerpen bij allerlei personen die bij deze beroepsactiviteiten betrokken zijn. Het gaat om een belangrijk politiek probleem, zowel voor de professionele doelgroepen als voor de griffies bij de rechtbank.

Hoe zeer ook de doelstelling van de gemakkelijke toegang tot het gerecht kan worden ondersteund, ook wanneer ik van oordeel ben dat daaraan voorwaarden moeten worden gekoppeld, noopt de voorliggende intentie tot reflectie.

Een minimum aan formalisme is immers noodzakelijk om de rechtszekerheid te vrijwaren. Bij de betekening van een dagvaarding bevestigt een gerechtsdeurwaarder in een authentieke akte hoe en aan wie de stukken zijn overhandigd

l'introduction de la procédure est supporté par l'administration de la Justice et par La Poste.

Dès lors que le coût ne peut être chiffré, il est impossible de le faire supporter par le condamné comme c'est le cas lorsque l'instance est introduite par signification d'un exploit de citation. On peut en outre se demander plus généralement si la solidarité doit aller jusqu'à permettre à des organismes publics, à des entreprises et à des particuliers de lancer une procédure presque gratuitement. Il faut distinguer l'égalité de l'accès à la justice et la facilité de l'accès à la justice. L'accès à la justice ne doit pas être la première solution envisagée en cas de conflit mais le moyen ultime.

Les requêtes accroissent en tout cas la charge de travail des greffes qui doivent envoyer au moins deux plis judiciaires pour chaque affaire.

Je voudrais donc poser les questions suivantes. Un élargissement considérable de l'introduction d'actions par requête peut mettre en péril la sécurité juridique. Cette introduction permet-elle de réagir avec assez de souplesse aux changements d'adresse, à la législation sur l'emploi des langues et au problème des adresses fictives ? Les greffes assumeront-ils la mission d'étude et de conseil que joue le greffier ?

Dès lors que la notification du jugement ou de l'arrêt ne se fait pas à l'initiative d'une des parties et qu'elle fait courir le délai de recours, les parties qui négocient peuvent être contraintes d'user d'une voie de recours à titre conservatoire. Le projet entraîne donc une augmentation des coûts pour les parties et du nombre de procédures. Quelles sont les constatations de la ministre à cet égard ? Quel est l'impact de la mesure proposée sur le budget et les besoins en personnel des greffes ?

(M. Staf Nimmegeers, premier vice-président, prend place au fauteuil présidentiel.)

Mme Laurette Onkelinx, vice-première ministre et ministre de la Justice. – *L'accord de gouvernement précise qu'un des objectifs essentiels de cette législature est de faciliter l'accès*

en dit overeenkomstig de bepalingen opgenomen in het Gerechtelijk Wetboek. Dergelijk formalisme heeft een relatieve kostprijs, maar biedt een rechtszekerheid die door postbrieven nooit wordt bereikt. Hierbij kan trouwens worden opgemerkt dat de absolute kostprijs van de inleiding bij verzoekschrift dan wel bij dagvaarding nagenoeg niet vergeleken kan worden.

Bij de inleiding bij verzoekschrift wordt de kostprijs van de inleiding van de procedure doorgeschoven naar de overheid. De kostprijs wordt gedragen door de gemeenschap, in het bijzonder door de administratie Justitie die dan meer personeel nodig heeft, alsook door De Post waarvan ik hoop dat de brieven beter worden rondgedragen dan de fraude er bestreden wordt. Ik denk aan de grote fraudeaffaire waarmee De Post wordt geconfronteerd en waar volgens persberichten de bestrijder van de fraude in feite de organisator ervan was.

Het niet becijferbare karakter van de kostprijs verhindert tevens dat deze daadwerkelijk ten laste van de veroordeelde wordt gelegd, zoals dat het geval is bij de inleiding per dagvaardingsexploot. Een meer algemene bedenking is dan ook of de onderlinge solidariteit dermate ver kan reiken dat openbare instellingen, bedrijven en particulieren ten laste van de gemeenschap nagenoeg kosteloos een procedure kunnen opstarten. Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen een gelijke toegang tot de rechtbank – waar ook ik achter sta – en een gemakkelijke toegang tot het gerecht. We moeten alternatieve oplossingen zoeken. Het beroep op het gerecht moet niet het eerste, maar het ultieme middel zijn wanneer zich een conflict voordoet.

In elk geval verhogen de verzoekschriften de werklust op de griffies aangezien die per zaak minstens twee gerechtsbrieven moeten verzenden. Zo heeft de toepassing van de wet op de collectieve schuldenregeling een enorme verhoging met zich meegebracht van de werklust van de griffies van de rechtbanken van eerste aanleg in de grote steden, waar schuldenlast een reëel probleem is.

Ik heb dan ook volgende vragen. Een verregaande uitbreiding van de inleiding per verzoekschrift kan de rechtszekerheid in het gedrang brengen. Kan de inleiding per verzoekschrift wel voldoende soepel inspelen op adreswijzigingen, de taalwetgeving en het probleem van fictieve adressen? Zo kijkt de gerechtsdeurwaarder in principe nauwgezet toe op de naleving van de taalwetgeving of vervult hij terzake minstens een adviserende rol. Nemen de griffies die onderzoekende en adviserende rol over?

Aangezien de kennisgeving van het vonnis of arrest niet gebeurt op initiatief van een van de partijen en bovendien de verhaaltermijn doet lopen, kunnen onderhandelende partijen genoodzaakt worden om ten bewarende titel een rechtsmiddel in te stellen. Vanuit die optiek verhoogt het ontwerp de kosten voor de partijen alsmede het aantal procedures. Wat zijn de bevindingen van de minister op dat punt? Wat is de impact van de vooropgestelde maatregel op de begroting en de personeelsbehoeften bij de griffies?

(Voorzitter: de heer Staf Nimmegeers, eerste ondervoorzitter.)

Mevrouw Laurette Onkelinx, vice-eerste minister en minister van Justitie. – In het regeerakkoord staat dat het vergemakkelijken van de toegang tot het gerecht een van de

à la justice. Une des mesures possibles à cette fin est la généralisation de l'introduction d'actions par requête.

Dans ce cadre je travaille à un avant-projet de loi visant à généraliser l'utilisation de la requête contradictoire dans toutes les matières relevant de la compétence des juridictions du travail. Cet avant-projet prévoit également que la notification par le greffe des décisions par pli judiciaire fera courir les délais pour introduire un recours. Le projet fait actuellement l'objet de négociations au gouvernement et est inscrit à l'ordre du jour du Conseil des ministres des 30 et 31 mars.

En réponse à la première question sur le respect des droits de la défense, je souligne que la requête contradictoire est un instrument qui a déjà largement fait ses preuves. Dans toutes les procédures autorisant déjà le recours à la requête contradictoire, les droits de la défense ne sont nullement mis en péril.

Le Code judiciaire attache par ailleurs des conséquences procédurales très importantes à plusieurs décisions ou actes envoyés par pli judiciaire.

En outre, les juridictions du travail sont habituées de longue date à l'utilisation de la requête. Il sera par ailleurs prévu que le demandeur joigne en annexe à celle-ci un document officiel faisant preuve du domicile de la personne à convoquer. Cette même obligation sera d'application pour la notification. Ces éléments assureront un niveau élevé de sécurité juridique tout en rendant la requête et la notification gratuites. Cette disposition me semble être clairement de nature à faciliter l'accès à la justice. À l'exception d'une procédure d'exécution éventuelle, l'« entrée » et la « sortie » de la procédure se réaliseront sans frais pour le justiciable.

Je précise par ailleurs qu'en cas de doute sur l'adresse de la personne à convoquer, il sera toujours possible d'avoir recours à la citation, mais il appartiendra au demandeur de justifier ce choix au moment de la condamnation aux dépens.

Le greffier ne se verra par ailleurs pas confier une mission de conseil à l'égard des parties. L'article 297 du Code judiciaire qui prévoit que « les membres des cours, tribunaux, parquets et greffes ne peuvent, soit verbalement, soit par écrit, assumer la défense des parties, ni donner à celles-ci des consultations » reste inchangé.

En matière d'emploi des langues, c'est à la partie et généralement à son conseil qu'il appartiendra de prendre les mesures nécessaires afin de respecter les dispositions imposant une traduction.

En ce qui concerne votre seconde question, je puis vous

essentielle doelstellingen is in deze regeerperiode. Een van de mogelijke maatregelen daarbij is de veralgemening van de inleiding van gerechtelijke procedures bij verzoekschrift.

Ik werk in dit verband aan een voorontwerp van wet dat de veralgemening van het gebruik van het verzoekschrift op tegenspraak beoogt voor alle materies die betrekking hebben op de bevoegdheid van de arbeidsgerechten. In het voorontwerp staat dat de kennisgeving door de griffie van de uitspraken per gerechtsbrief, de verhaaltermijn zal doen lopen. Het ontwerp wordt momenteel in de regering besproken en staat op de agenda van de ministerraad van 30 en 31 maart.

Op de eerste vraag van de heer Vandenberghe over het respect voor de rechten van de verdediging kan ik antwoorden dat het verzoekschrift op tegenspraak een instrument is dat al ruimschoots zijn sporen heeft verdiend. Ik verwijs in dat verband naar de zogenaamde kleine familiale geschillen die voor de vrederechter komen, naar de huurgeschillen, naar de burgerlijke procedures voor de jeugdrechtbank, naar de betwistingen inzake de sociale zekerheid en naar tal van bijzondere procedures die al voorzien in een beroep op het verzoekschrift op tegenspraak. In al die procedures leverde het gebruik van het verzoekschrift positieve ervaringen op. De rechten van de verdediging komen dus geenszins in het gedrang.

Het Gerechtelijk Wetboek verbindt daarenboven zeer belangrijke procedurele gevolgen aan meerdere uitspraken of akten die via gerechtsbrief worden verstuurd. Ik denk daarbij onder meer aan de eenzijdige inleidingen zoals die gebeuren krachtens de artikelen 751 en 747, §2, van het Gerechtelijk Wetboek, waarbij de kennisgeving via gerechtsbrief aan de partijen gebeurt.

Bovendien zijn de arbeidsgerechten al lang gewend aan het gebruik van het verzoekschrift. Er zal overigens worden bepaald dat de verzoeker bij zijn verzoekschrift een officieel document moet voegen tot staving van de woonplaats van de persoon die moet worden opgeroepen. Die verplichting zal ook gelden voor de kennisgeving. Deze elementen zullen voor een hoge mate van rechtszekerheid zorgen, terwijl het verzoekschrift en de kennisgeving gratis zullen worden. Die bepaling kan de toegang tot het gerecht duidelijk vergemakkelijken. Met uitzondering van een eventuele uitvoeringsprocedure zullen de inleiding en de beëindiging van de procedure voor de rechtzoekende kosteloos zijn.

Wanneer er twijfel bestaat over het adres van de persoon die moet worden opgeroepen, zal het nog steeds mogelijk zijn een beroep te doen op de dagvaarding. In dat geval moet de verzoeker die keuze rechtvaardigen op het ogenblik van de veroordeling tot de kosten.

De griffier krijgt geen raadgevende opdrachten ten overstaan van de partijen. Artikel 297 van het Gerechtelijk Wetboek dat bepaalt dat "de leden van de hoven, rechtbanken, parketten en griffies mondeling noch schriftelijk de verdediging van de partijen mogen voeren en hun geen consult mogen geven" blijft ongewijzigd.

Wat het gebruik der talen betreft, moet de partij en over het algemeen zijn raadsman de nodige maatregelen treffen om de bepalingen te respecteren die een vertaling opleggen.

répondre qu'au contraire, la notification par pli judiciaire pour faire courir le délai de recours interviendra à la demande d'une partie. Elle ne sera donc pas automatique afin précisément d'éviter que des appels ne soient introduits à des fins purement conservatoires.

Enfin, concernant les mesures budgétaires, j'ai interrogé tous les tribunaux du travail et toutes les cours du travail du pays, de même que leurs greffes, à propos de cette mesure. L'évaluation budgétaire sera réalisée sur la base de l'ensemble des réponses qui me seront parvenues. Toutes les mesures adéquates seront prises afin de garantir le bon fonctionnement des greffes lors de la généralisation de la requête contradictoire et de la notification.

M. Hugo Vandenberghe (CD&V). – *Quand l'avant-projet aura été approuvé par le gouvernement et que le Conseil d'État aura donné son avis je reviendrai sûrement sur les différents points que j'ai abordés aujourd'hui et sur les conclusions que nous pourrions tirer des textes à déposer.*

(La séance, suspendue à 10 h 55, est reprise à 11 h 25.)

Demande d'explications de Mme Annemie Van de Casteele au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur «l'accessibilité aux soins de santé mentale» (n° 3-178)

Mme Annemie Van de Casteele (VLD). – *Selon une récente étude européenne, plus d'un quart des Belges souffriront au moins une fois de troubles mentaux. Le stage en santé mentale que j'effectue actuellement me permet de me rendre compte des nombreux besoins de ce secteur et de l'évolution considérable qu'il a connue au cours des dernières décennies. Parmi les personnes confrontées à un problème psychique, seule une sur trois fait appel à une aide professionnelle et la moitié attend plus d'un mois pour le faire. Selon les études, ce retard aurait, dans 32% des cas, des raisons financières.*

Le « Verbond van Verzorgingsinstellingen » a rédigé une note sur l'accessibilité des soins de santé mentale, résultat d'une concertation de plusieurs années avec les différents partenaires du secteur. Les patients que l'on rencontre dans les soins de santé mentale sont souvent les plus vulnérables de notre société, connaissent l'exclusion et vivent dans une situation financière précaire.

Du côté des revenus, de nombreuses personnes passent à travers les mailles du filet mais on observe en outre une série de problèmes qui apparaissent comme des injustices et qui, lors de la facturation des prestations, pèsent lourdement sur les patients et ont aussi des répercussions sur les institutions puisque de plus en plus de factures restent impayées. Je vous cite quelques situations dénoncées dans la note.

Un invalide séparé de fait n'a droit à une intervention majorée de l'assurance maladie qu'au bout d'une année de séparation. Les praticiens demandent que ce délai soit ramené à trois mois.

Un chômeur de longue durée a droit à une allocation majorée

Met betrekking tot uw tweede vraag kan ik u mededelen dat de kennisgeving per gerechtsbrief om de verhaaltermijn te doen lopen op verzoek van één van de partijen zal plaatsvinden. Dit zal dus niet automatisch gebeuren, precies om te voorkomen dat alleen beroep wordt aangetekend om louter conservatoire redenen.

Wat ten slotte de budgettaire maatregelen betreft, heb ik alle arbeidsgerechten en arbeidshoven van het land en hun griffies ondervraagd over deze maatregel. De budgettaire evaluatie zal worden gemaakt op basis van alle antwoorden die ik zal ontvangen. Alle nodige maatregelen zullen worden genomen om de goede werking van de griffies te garanderen wanneer het verzoekschrift op tegenspraak en de kennisgeving worden veralgemeend.

De heer Hugo Vandenberghe (CD&V). – Ik dank de minister voor haar antwoord. Na de goedkeuring door de regering en het advies van de Raad van State zal ik zeker terugkomen op de verschillende punten die ik hier vandaag heb aangehaald en op de conclusies die we uit de voor te leggen teksten kunnen trekken.

(De vergadering wordt geschorst om 10.55 uur. Ze wordt hervat om 11.25 uur.)

Vraag om uitleg van mevrouw Annemie Van de Casteele aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over «de toegankelijkheid van de geestelijke gezondheidszorg» (nr. 3-178)

Mevrouw Annemie Van de Casteele (VLD). – Uit een recente Europese studie blijkt dat meer dan één op vier Belgen in zijn leven minstens eenmaal te kampen heeft met een mentale stoornis. Dat is een onrustwekkend cijfer dat ik heb vernomen uit de literatuur. Momenteel doe ik, samen met enkele collega's, een stage in de geestelijke gezondheidszorg. Daar gaan je ogen open voor de vele noden en de enorme evolutie die de geestelijke gezondheidszorg de voorbije decennia heeft gekend. Van alle mensen die een of ander psychisch probleem hebben, zoekt slechts één op drie professionele hulp en de helft van hen wacht daar langer dan een maand mee. Dit uitstel zou volgens studies in 32% van de gevallen financiële redenen hebben.

Het Verbond van Verzorgingsinstellingen, dat ook aan de alarmbel trekt over de onderfinanciering van psychiatrische ziekenhuizen, heeft een knelpuntennota opgemaakt over de toegankelijkheid van de geestelijke gezondheidszorg, die het resultaat is van een jarenlang overleg met de verschillende partners uit de sector. Het is een zeer interessant document. De patiënten in de geestelijke gezondheidszorg zijn vaak de meest kwetsbaren in onze samenleving: verslaafden, mensen die uit hun sociale omgeving worden uitgesloten, mensen die jarenlang inactief zijn. Hun financiële situatie is daardoor zeer precair en zij hebben bijgevolg een probleem als ze hulp moeten zoeken en financieren.

Aan de inkomstzijde vallen heel wat mensen door de mazen van het net, maar er zijn ook een hele reeks problemen die als onrechtvaardigheden overkomen en die bij het factureren van prestaties zwaar doorwegen voor de patiënten en vaak ook een weerslag hebben voor de instellingen, aangezien steeds

mais un patient psychiatrique n'atteint souvent pas la période requise de six mois parce qu'il connaît des rechutes et que la période de chômage est suspendue lors de chaque hospitalisation. Or, cette allocation majorée est très importante car la facture s'alourdit vite.

Un patient isolé admis dans un établissement psychiatrique est considéré comme un cohabitant pour l'obtention du revenu d'intégration. Ne peut-on le considérer comme un isolé à partir de trois mois d'hospitalisation ?

Le bénéficiaire du revenu d'intégration a droit à une intervention majorée après trois mois. Celle-ci ne peut-elle être accordée rétroactivement ?

Il en va de même pour le patient ayant charge de famille. Le délai de trois mois ne peut-il être réduit ?

Seuls les enfants considérés comme à charge du patient pour l'INAMI sont considérés comme une charge de famille, les enfants qui sont bénéficiaires par l'intermédiaire du conjoint du patient ne sont pas considérés comme tels. Ne peut-on trouver une définition plus juste du concept de charge de famille ?

Il existe une discrimination entre l'admission dans un hôpital psychiatrique et l'admission dans un hôpital général. Dans le premier cas, on ne peut à nouveau prétendre à une intervention pour la première journée d'hospitalisation que six mois après la sortie, contre trois mois pour un hôpital général. Cette différence est-elle objective ?

Après cinq années d'hospitalisation, la contribution personnelle du patient croît fortement. Lorsque le patient est en hospitalisation de jour, même s'il s'agit d'un seul jour par semaine, le délai d'hospitalisation continue à courir. L'hospitalisation de jour ne peut-elle être exclue ?

À l'admission, chaque patient paye un forfait de 12,39 euros à titre de contribution personnelle dans les frais des prestations médico-techniques, lesquelles sont pratiquement inexistantes dans un hôpital psychiatrique. Ce forfait ne peut-il être supprimé ?

De nombreux médicaments indispensables aux patients psychiatriques font partie de la catégorie B et sont donc très coûteux. Certains d'entre eux ne peuvent-ils être classés dans la catégorie A ?

M. Rudy Demotte, ministre des Affaires sociales et de la Santé publique. – *Les personnes confrontées à des problèmes psychiatriques sont en effet particulièrement vulnérables. Elles connaissent souvent des difficultés sociales et financières.*

meer facturen onbetaald blijven. Ik geef u een aantal feiten uit de knelpuntnota.

Een invalide die feitelijk gescheiden is, heeft pas na één jaar feitelijke scheiding recht op een verhoogde tegemoetkoming van de ziekteverzekering. Vanuit de praktijk wordt gevraagd om die termijn te verlagen tot drie maanden bewezen feitelijke scheiding.

Een langdurig werkloze heeft recht op een verhoogde tegemoetkoming, maar een psychiatrische patiënt haalt vaak de noodzakelijke periode van zes maanden niet, omdat hij opnieuw ziek wordt en de werkloosheidsperiode bij elke opname wordt geschorst. Uit de cijfers blijkt dat die verhoogde uitkering nochtans zeer belangrijk is, omdat de factuur sterk stijgt voor mensen die geen recht hebben op een verhoogde uitkering.

Een alleenstaande patiënt in een psychiatrische instelling wordt voor het verkrijgen van het leefloon beschouwd als samenwonende. Kan hij vanaf drie maanden opname niet beschouwd worden als alleenstaande?

Wie recht heeft op een leefloon heeft na drie maanden recht op een verhoogde tegemoetkoming. Kan die verhoogde tegemoetkoming niet retroactief worden toegekend?

Ook een patiënt met gezinslast heeft slechts na drie maanden recht op een verhoogde tegemoetkoming. Kan ook hier de termijn niet worden ingekort?

Als gezinslast worden alleen beschouwd de kinderen die voor het RIZIV ten laste zijn van de patiënt, dus niet wanneer de kinderen rechthebbende zijn via de partner van de patiënt. Kan hier geen rechtvaardiger invulling worden gegeven aan het begrip gezinslast?

Er bestaat een discriminatie tussen opname in een psychiatrisch ziekenhuis ten opzichte van opname in een algemeen ziekenhuis. In het eerste geval komt men slechts zes maanden na het ontslag opnieuw in aanmerking voor tussenkomst voor de eerste dag opname, terwijl dit voor een algemeen ziekenhuis slechts drie maanden is. Is dit een objectief verschil?

Na vijf jaar opname stijgt het persoonlijke aandeel dat de patiënt moet betalen zeer sterk. Als een patiënt in daghospitalisatie is, zelfs als dat maar een dag per week is, blijft de opnametermijn lopen. Kan daghospitalisatie hier niet worden uitgesloten?

Elke patiënt betaalt bij opname een forfait van 12,39 euro als persoonlijk aandeel in de kosten van medisch-technische prestaties, die evenwel in een psychiatrisch ziekenhuis nagenoeg niet bestaan. Kan dit niet worden afgeschaft?

Heel wat levensnoodzakelijke geneesmiddelen voor psychiatrische patiënten vallen onder categorie B waardoor de kost hoog oploopt. Kunnen een aantal van die geneesmiddelen, eventueel onder bepaalde voorwaarden, niet worden opgenomen in categorie A?

De heer Rudy Demotte, minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid. – *Personen met psychiatrische problemen zijn inderdaad bijzonder kwetsbaar. Vaak worden ze met sociale problemen geconfronteerd, onder meer met verlies van werk. Zo komen ze ongewild in een financieel precaire*

Comme l'indique l'accord de gouvernement du 10 juillet 2003, la santé est la première préoccupation des citoyens. La couverture qu'offre notre système d'assurance maladie obligatoire est large mais il reste des inégalités.

Mes services étudieront attentivement au cas par cas les prestations citées en ce qui concerne l'accessibilité financière des soins de santé mentale pour un groupe particulièrement vulnérable. En raison de la technicité des problèmes dénoncés, il m'est impossible d'apporter aujourd'hui une réponse concrète à chacune des questions posées. Je propose à la sénatrice de m'adresser une question écrite. Il faut d'ailleurs encore approfondir l'analyse des problèmes et des répercussions financières de leur résolution.

Je peux néanmoins assurer à Mme Van de Casteele que ma politique dans les prochaines années sera très attentive aux soins de santé mentale. Dans le cadre de la synthèse sectorielle Soins de santé mentale et des Dialogues santé, le groupe de travail Psychiatrie a proposé certaines actions permettant de remédier aux problèmes à court terme. Dans la suite des discussions, l'accessibilité financière et géographique des soins de santé mentale sera au centre des préoccupations. Ces études déboucheront sur des propositions politiques concrètes. Les premières, qui concerneront les soins de santé mentale en 2004 et 2005, seront communiquées prochainement.

Mme Annemie Van de Casteele (VLD). – *Je n'attendais pas de réponse différente du ministre.*

J'ai formulé mes questions aussi par écrit et de manière plus détaillée pour laisser au ministre le temps de me donner une réponse parfois très technique.

Je voulais surtout attirer l'attention sur certains problèmes du secteur des soins de santé mentale, en particulier concernant l'accessibilité des personnes les plus vulnérables.

Je préconise que nous débattions plus largement de la problématique avec le ministre au sein de la commission des Affaires sociales ou à l'occasion de l'évaluation des Dialogues santé.

Demande d'explications de Mme Annemie Van de Casteele au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur «les services des urgences en psychiatrie» (n° 3-189)

Mme Annemie Van de Casteele (VLD). – *Bien que, par le passé, différentes expériences aient été menées dans ce domaine, il n'existerait aucun projet de création de services des urgences en psychiatrie. Lors d'une visite dans un service de ce genre, j'ai pourtant pu constater qu'ils peuvent réaliser un travail très utile.*

situatie.

Zoals aangegeven in het regeerakkoord van 10 juli 2003, blijkt uit recente studies dat de gezondheid de eerste bekommernis is van de burgers. De dekking van ons verplichte ziekteverzekeringstelsel is ruim. Maar toch zijn er nog ongelijkheden.

De aangehaalde tekortkomingen inzake de financiële toegankelijkheid voor een bijzonder kwetsbare doelgroep in de geestelijke gezondheidszorg zullen door mijn diensten een voor een met de grootst mogelijke aandacht worden onderzocht. Omwille van de technicité van de vermelde knelpunten kan ik vandaag onmogelijk een concreet antwoord geven op elk van de gestelde vragen. Ik stel voor dat de senator daarvoor een schriftelijke vraag stelt. Er moet trouwens nog een verdere analyse worden gemaakt van de problemen en van de budgettaire consequenties, die het wegwerken ervan met zich meebrengt.

Desalniettemin kan ik mevrouw Van de Casteele verzekeren dat de geestelijke gezondheidszorg een belangrijk aandachtspunt vormt van mijn beleid voor de komende jaren. In het kader van de Sectorale synthese Geestelijke Gezondheidszorg en van de Gezondheidsdialogen heeft de werkgroep psychiatrie een aantal acties voorgesteld om op korte termijn de vastgestelde problemen te verhelpen. In de loop van de verdere besprekingen zal de financiële en geografische toegankelijkheid van de geestelijke gezondheidszorg centraal staan. Deze studies zullen uitmonden in een aantal concrete voorstellen die het beleid inzake geestelijke gezondheidszorg mede zullen bepalen. De eerste concrete beleidsvoorstellen voor de sector geestelijke gezondheidszorg voor de jaren 2004 en 2005 zullen binnen afzienbare tijd kenbaar worden gemaakt.

Mevrouw Annemie Van de Casteele (VLD). – Ik had geen ander antwoord van de minister verwacht. Ik heb de verschillende vragen ook schriftelijk en nog meer gedetailleerd gesteld, zodat de minister de tijd kan nemen om mij een inderdaad soms erg technische antwoord te geven.

Ik wilde vooral de aandacht vestigen op een aantal problemen in de geestelijke gezondheidszorg, vooral inzake de toegankelijkheid voor de meest kwetsbare groep.

Ik pleit ervoor om in de commissie voor de Sociale Aangelegenheden of naar aanleiding van de evaluatie van de Gezondheidsdialogen een debat te voeren over de geestelijke gezondheidszorg, zodat we de problematiek in een breder geheel met de minister kunnen bespreken.

Vraag om uitleg van mevrouw Annemie Van de Casteele aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over «de spoeddiensten in de psychiatrie» (nr. 3-189)

Mevrouw Annemie Van de Casteele (VLD). – Hoewel in het verleden verschillende experimenten dienaangaande zijn opgezet, zouden er geen plannen bestaan om voor de psychiatrische zorg spoeddiensten op te richten. Ik heb tijdens een bezoek aan een dergelijke dienst nochtans persoonlijk kunnen vaststellen dat die zeer zinvol werk leveren.

Il semble en outre que les patients qui ne peuvent pas être admis d'urgence dans un hôpital ou institut psychiatrique, s'adressent aux urgences d'un hôpital général. Ces personnes doivent alors souvent subir des examens très techniques alors que, dans leur cas, ils ne sont pas nécessaires.

Il serait possible de faire des économies si, dans chaque région, au moins un hôpital psychiatrique disposait d'un service des urgences. Certaines institutions ont déjà préparé une infrastructure à cet effet car elles étaient convaincues qu'un service des urgences serait créé. Elles sont aujourd'hui confrontées à de gros points d'interrogation.

Quel est le point de vue du ministre en la matière ?

M. Rudy Demotte, ministre des Affaires sociales et de la Santé publique. – *Il n'existe actuellement aucun service des urgences spécifique capable d'accueillir des personnes souffrant de problèmes psychiatriques. Le plus souvent, celles-ci sont admises dans les services des urgences des hôpitaux. Ces derniers ne disposent cependant pas de l'expertise nécessaire pour prendre en charge ces personnes de manière adéquate.*

Dans le cadre de la note de politique fédérale relative aux drogues, un projet pilote pour « l'installation d'unités de crise spécifiques aux personnes présentant des troubles liés aux substances, comprenant la fonction de casemanager » a été lancé en 2002. Les conventions conclues avec les neuf hôpitaux participant à ce projet expirent au 31 octobre 2004. Il s'agit du Campus Stuivenberg à Anvers, du Centre Hospitalier Universitaire de Charleroi et de l'hôpital Brugmann à Bruxelles. Les six autres hôpitaux participants s'adressent uniquement aux personnes présentant des troubles liés aux substances. Il s'agit de Sint-Jan à Bruges, de l'hôpital universitaire de Gand, de l'hôpital universitaire de Leuven, du « Ziekenhuis Oost-Limburg » à Genk, du Centre hospitalier régional de Namur et de la Citadelle à Liège.

Dans trois de ces hôpitaux, il existait déjà un projet de service des urgences en psychiatrie avant ce projet pilote. Une évaluation poussée sera assurée par une équipe scientifique. Sur la base de cette évaluation et en fonction des moyens disponibles, il sera décidé si ce projet est poursuivi.

Nous espérons ainsi pouvoir établir la manière dont nous pouvons organiser dans notre pays la prise en charge des patients souffrant de troubles psychiatriques.

Mme Annemie Van de Casteele (VLD). – *La réponse du ministre est vague. Nous reviendrons en tout cas sur cette question lors de l'évaluation des expériences.*

Une certaine incertitude règne dans le secteur psychiatrique au sujet des nombreux projets pilotes. Leur financement est important pour l'avenir des institutions qui ne savent pas dans quoi elles doivent investir.

Le ministre affirme que des moyens doivent être disponibles. Je voudrais souligner que, selon certains, il est possible de faire des économies si les patients psychiatrique sont admis

Bovendien blijkt dat patiënten met een psychiatrische problematiek die voor een dringende opname niet bij een spoeddienst van een psychiatrisch ziekenhuis of psychiatrische instelling terecht kunnen, zich wenden tot een spoeddienst van een algemeen ziekenhuis. Gevolg is dat er kostbare tijd verloren gaat en dat de patiënt er de hele molen moet doorlopen en vaak ook zeer technische onderzoeken moet ondergaan, hoewel die in zijn geval helemaal niet nodig zijn. Daarom zou het zelfs een besparing kunnen betekenen, wanneer tenminste in elke regio een psychiatrisch ziekenhuis over een spoeddienst zou beschikken. Sommige instellingen hebben daartoe al de benodigde infrastructuur uitgebouwd, in de overtuiging dat er een spoeddienst zou komen, en zitten nu met grote vraagtekens.

Wat is het standpunt van de minister terzake?

De heer Rudy Demotte, minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid. – Momenteel bestaan er formeel geen specifieke urgentiediensten die personen met psychiatrische problemen opvangen. Personen met dergelijke stoornissen worden het vaakst opgevangen in de spoedgevallendiensten van de ziekenhuizen. Deze spoedgevallendiensten beschikken echter niet over de nodige knowhow om deze doelgroep adequaat op te vangen.

In het kader van de Federale Beleidsnota Drugs werd in 2002 het pilootproject voor 'de uitbouw van crisiseenheden voor personen met middelengerelateerde stoornissen en de implementatie van de functie casemanager binnen deze eenheden' opgestart. De overeenkomsten met de deelnemende ziekenhuizen lopen ten einde op 31 oktober 2004. Er nemen in totaal negen ziekenhuizen deel aan dit project. Het zijn de Campus Stuivenberg te Antwerpen, het 'Centre Hospitalier Universitaire' te Charleroi en het Brugmann-ziekenhuis te Brussel. De overige zes deelnemende ziekenhuizen richten zich enkel tot personen met middelengerelateerde stoornissen. Het zijn het Sint-Jan te Brugge, het Universitair Ziekenhuis te Gent, het Universitair Ziekenhuis te Leuven, het Ziekenhuis Oost-Limburg te Genk, het 'Centre hospitalier régional' te Namen en 'la Citadelle' te Luik.

In drie van die ziekenhuizen bestond voor de aanvang van dit proefproject reeds een project van psychiatrische urgentie. Er zal een diepgaande evaluatie worden gevoerd door een wetenschappelijke onderzoeksploeg. Op basis van die evaluatie en indien er voldoende middelen zijn, zal er een beslissing worden genomen over het al dan niet voortzetten van dit project.

We hopen op basis van die evaluatie te kunnen beslissen hoe we de opvang voor de patiënten met een psychiatrische problematiek verder kunnen organiseren in ons land.

Mevrouw Annemie Van de Casteele (VLD). – Het antwoord van de minister is vaag. Bij de evaluatie van de experimenten zullen we in elk geval op deze problematiek terugkomen.

Er heerst onzekerheid in de psychiatrische sector over de talrijke pilootprojecten. De financiering van de pilootprojecten is belangrijk voor de toekomst van de instellingen. De instellingen weten niet waarin ze al dan niet moeten investeren. Deze namiddag zullen we daarop terugkomen.

dans le service des urgences d'un hôpital psychiatrique plutôt que dans celui d'un hôpital général. On doit en tenir compte lors de l'évaluation. J'espère qu'à terme, les projets de renouvellement des soins de santé bénéficieront d'un financement structurel.

**Demande d'explications de
Mme Anne-Marie Lizin au ministre de la
Coopération au développement sur «la
Coopération technique belge (CTB)»
(n° 3-177)**

M. le président. – M. Vincent Van Quickenborne, secrétaire d'État à la Simplification administrative, adjoint au premier ministre, répondra au nom de M. Marc Verwilghen, ministre de la Coopération au développement.

Mme Anne-Marie Lizin (PS). – La Cour des comptes a épinglé une série de dysfonctionnements dans son dernier rapport sur la Coopération technique belge. Elle soulignait notamment :

- une très grande instabilité au sein des fonctions dirigeantes de la CTB mais aussi une grande rotation des personnels au niveau exécutif ;
- une liquidation tardive par la Direction générale de la Coopération au développement, des factures de la CTB, créant au sein de cette dernière des problèmes de trésorerie ;
- un non-respect de l'arrêté royal du 15 juillet sur le placement de liquidités à court terme et à vue ;
- un défaut manifeste de contrôle interne des projets étrangers ;
- un statut du personnel dont le principe est repris dans la loi organique et qui n'est pas encore rédigé.

Si d'autres instances que la CTB – ONG, asbl, etc. – qui travaillent avec l'État étaient dans la situation de la CTB, il y a très longtemps que l'on aurait interrompu tous les crédits.

A-t-on pu remédier aux dysfonctionnements de la CTB ou le prochain rapport de la Cour des comptes sera-t-il à nouveau assassin ?

M. Vincent Van Quickenborne, secrétaire d'État à la Simplification administrative, adjoint au premier ministre. – Je vous donne lecture de la réponse de M. Verwilghen :

« Dans son rapport accompagnant les comptes annuels 2002, la Cour des comptes soulignait effectivement une série de points nécessitant une attention particulière.

Tout d'abord, je tiens à souligner que je constate sur le terrain un très important professionnalisme, une motivation, un savoir-faire, tant au niveau de l'exécution de nos programmes bilatéraux que de la part des employés de la CTB, plaidant ainsi la cause de la CTB en tant que concept.

De minister zegt dat er financiële middelen voorhanden moeten zijn. Ik wil wijzen op de besparing die volgens sommigen mogelijk is bij een opname van psychiatrische patiënten in een spoedopname van een psychiatrisch ziekenhuis in plaats van een opname in de spoedgevallendienst van een algemeen ziekenhuis. Die overweging moet in de evaluatie aan bod komen. Ik hoop dat er op termijn een structurele financiering komt voor de zorgvernieuwingprojecten.

**Vraag om uitleg van mevrouw Anne-Marie
Lizin aan de minister van
Ontwikkelingssamenwerking over «de
Belgische Technische Coöperatie (BTC)»
(nr. 3-177)**

De voorzitter. – De heer Vincent Van Quickenborne, staatssecretaris voor Administratieve Vereenvoudiging, toegevoegd aan de eerste minister, antwoordt namens de heer Marc Verwilghen, minister van Ontwikkelingssamenwerking.

Mevrouw Anne-Marie Lizin (PS). – *Het Rekenhof wees in zijn jongste verslag over de Belgische Technische Coöperatie op een reeks tekortkomingen. Het wees onder meer op:*

- *een zeer grote instabiliteit bij de leidend ambtenaren van de BTC maar ook een zeer groot personeelsverloop bij het uitvoerend personeel;*
- *een laattijdige betaling door het directoraat-generaal Ontwikkelingssamenwerking van de facturen van de BTC, wat in laatstgenoemde dienst kasproblemen veroorzaakt;*
- *de niet-naleving van het koninklijk besluit van 15 juli betreffende de belegging van liquide middelen op korte termijn en op zicht;*
- *een duidelijk gebrek aan interne controle op de buitenlandse projecten;*
- *een personeelsstatuut waarvan het beginsel is opgenomen in de organieke wet maar dat nog niet is opgesteld.*

Als andere instellingen dan de BTC – NGO's, vzw's, enz. – die met de Staat werken zich in dezelfde toestand als de BTC zouden bevinden, zouden ze allang geen middelen meer krijgen.

Heeft men iets kunnen doen aan de tekortkomingen van de BTC of zal het volgende verslag van het Rekenhof opnieuw verpletterend zijn?

De heer Vincent Van Quickenborne, staatssecretaris voor Administratieve Vereenvoudiging, toegevoegd aan de eerste minister. – *Ik lees het antwoord van de heer Verwilghen voor.*

“In zijn verslag bij de jaarrekening 2002 heeft het Rekenhof inderdaad een reeks punten aangehaald die bijzondere aandacht vragen.

In de eerste plaats constateer ik op het terrein een hoge graad van professionaliteit, motivatie en kennis van zaken, zowel op het vlak van de uitvoering van onze bilaterale programma's als bij de bedienden van de BTC, die het BTC-project op die manier verdedigen.

Cependant la collaboration, l'information et l'échange d'informations entre la SA CTB et la DGCD et l'harmonisation de la structure du siège demeurent un souci majeur.

Il est évident que l'administration et moi-même, pour ne pas citer le Comité de Direction de la CTB, devons disposer à tout moment de données financières et opérationnelles fiables et d'un système de contrôle sûr. Ces informations et leur échange sont indispensables pour permettre une gestion digne de ce nom. De plus, ces éléments constituaient des éléments-clés de la réforme Moreels.

J'ai développé plusieurs initiatives afin d'atteindre ce résultat nécessaire et attendu :

- Élaboration d'un protocole entre la SA CTB et la DGCD sur les formats des échanges financiers, protocole accompagné d'un calendrier approprié. Analyse terminée.
- Élaboration et harmonisation des points de contrôle. Analyse en cours. Nous attendons les résultats d'un consultant, « Delta I » qui s'occupe de l'analyse et de l'organisation du contrôle interne DGCD.
- Initiative de modification de certaines délégations données aux attachés de coopération afin d'accélérer le processus d'identification et de formulation relatif à nos dossiers bilatéraux.
- Organisation d'une concertation régulière et obligée entre les Comités de Direction de la SA CTB et la DGCD.
- Enfin, élaboration du statut social de la SA CTB tel que prévu par la loi portant création de la SA CTB : ce statut fait défaut depuis quatre ans à la SA CTB alors qu'il s'agit d'une obligation légale.

J'ai chargé M. Van Eeckhoutte, professeur à l'UGent et expert reconnu en la matière, de traiter intégralement ce dossier.

Nonobstant le nombre impressionnant de mesures, je ne vous cache pas une inquiétude grandissante quant à la gestion des données au sein de la CTB. Cela m'interpelle d'autant plus que j'ai dû constater un manque aigu d'absorption : 89 millions d'euros d'exécution sur 136 millions de budget révisé et 140 millions de budget initial en 2003.

En ce qui concerne le problème de trésorerie dû à une liquidation tardive des factures par la DGCD, une solution structurée définitive a été trouvée grâce à l'application du deuxième Contrat de gestion dans le « Titre financier ».

En conclusion, je tiens à souligner que je resterai particulièrement vigilant et que je tiendrai le Parlement informé des actions que je compte entreprendre dans le futur. »

Mme Anne-Marie Lizin (PS). – J'apprécie, moi aussi, le travail fourni par le personnel de la Coopération Technique Belge. En matière de trésorerie, les perspectives semblent prometteuses et c'est peut-être le plus important. Cependant, j'attire l'attention du gouvernement sur l'impérieuse nécessité de réadapter le ton du rapport de la Cour des comptes l'an prochain. En effet, il serait bon de plonger en détail sur les éléments critiques.

M. le président. – Nous poursuivrons nos travaux cet

De samenwerking, de informatie en de uitwisseling van informatie tussen de NV BTC en de DGOS, en de harmonisering van de structuur van de zetel blijven evenwel een belangrijke zorg.

Het spreekt vanzelf dat de administratie en ikzelf, en natuurlijk ook het Directiecomité van de BTC, op elk ogenblik over betrouwbare financiële- en bedrijfsgegevens en over een goed controlesysteem moeten kunnen beschikken teneinde een degelijk beleid te kunnen voeren. Die gegevens vormden trouwens de basis van de hervorming-Moreels.

Ik heb verscheidene initiatieven genomen om die doelstelling te bereiken:

- *Uitwerken van een protocol tussen de NV BTC en de DGOS over de omvang van de financiële stromen en opstelling van een aangepast tijdschema. Analyse beëindigd.*
- *Opstelling en harmonisering van controlepunten. Analyse aan de gang. We wachten op de resultaten van een consultant, 'Delta I', die zich bezighoudt met de analyse en de organisatie van de interne controle van de DGOS.*
- *Initiatief tot wijziging van sommige opdrachten van de ontwikkelingsattachés teneinde identificatie en formulering betreffende onze bilaterale dossiers te bespoedigen.*
- *Organisatie van regelmatig en verplicht overleg tussen de bestuurscomités van de NV BTC en de DGOS.*
- *Ten slotte, opstelling van een personeelsstatuut van de NV BTC zoals bepaald in de organieke wet. Hoewel wettelijk verplicht, is dat statuut er na vier jaar nog steeds niet.*

Ik heb de heer Van Eeckhoutte, professor aan de UGent en erkend expert ter zake, belast met de behandeling van dit dossier.

Ondanks het aanzienlijk aantal maatregelen heerst er een groeiende bezorgdheid over het gegevensbeheer bij de BTC. Dat verontrust mij, te meer omdat er een duidelijk opnamegebrek kan worden vastgesteld: 89 miljoen euro op een herziene begroting van 136 miljoen en op een oorspronkelijke begroting van 140 miljoen in 2003.

Wat de kasproblemen betreft, die het gevolg zijn van de laattijdige betaling van de facturen door de DGOS, werd er een definitieve gestructureerde oplossing gevonden dank zij de toepassing van het tweede Beheerscontract in de 'Financiële titel'.

Tot slot wil ik erop wijzen dat ik zeer waakzaam blijf en dat ik het Parlement op de hoogte zal brengen van de stappen die ik in de toekomst zal doen."

Mevrouw Anne-Marie Lizin (PS). – *Ook ik stel het werk van het personeel van de BTC op prijs. Wat telt, is dat de kasproblemen zullen worden opgelost. Ik wil de regering erop wijzen dat het verslag van het Rekenhof van volgend jaar anders van toon moet zijn. De kritische elementen moeten grondig worden aangepakt.*

De voorzitter. – We zetten onze werkzaamheden voort

après-midi à 15 h.

(La séance est levée à 11 h 55.)

Excusés

MM. De Clerck, Jean-Marie Dedecker, Destexhe, Ramoudt et Timmermans, à l'étranger, demandent d'excuser leur absence à la présente séance.

– **Pris pour information.**

vanmiddag om 15 uur.

(De vergadering wordt gesloten om 11.55 uur.)

Berichten van verhindering

Afwezig met bericht van verhindering: de heren De Clerck, Jean-Marie Dedecker, Destexhe, Ramoudt en Timmermans, in het buitenland.

– **Voor kennisgeving aangenomen.**